

перед тобою, такими вони є для тебе» [2, с.15]. Філософ підкреслював, що абсолютної істини немає, істинна завжди відносна, вона залежить від судження людини. Найголовніше – навчитися доводити істину, і Протагор методологічно показував, як можна довести або спростувати будь-яку можливу точку зору.

Отже, майстерність, яку викладав Протагор, полягала в умінні технічно й методологічно посилювати позиції та здобувати перемогу в суперечці.

Якщо Протагор навчав мистецтву полеміки, то інший відомий софіст Горгій велике значення у системі освіти надавав риторичі. Теоретичний внесок Горгія полягав у тому, що він відкрив значення слова як носія переконання та вірування. На думку софіста, слово є великим володарем, який вершить дивовижні справи. Воно здатне й страх відігнати, й розвіяти тугу, й вселити радість, й пробудити співчуття. [1, с. 131].

У викладанні Горгієм риторичі прослідковується два етапи: теорія і практика. Спочатку софіст пояснював учням правила ремесла, розкривав теоретичні положення риторичі, а потім – переходив до практичних вправ. Принципи і методи риторичної техніки вираженні у відомих трьох «горгієвих фігурах»: антитезою, паралелізмом різних відрізків фрази, співзвучними закінченнями усіх відрізків.

Оцінка науково-освітньої діяльності грецьких софістів в історіографії суперечлива. Дослідники визначають 1) діяльність софістів мала позитивне значення, оскільки вони проголосили тезу: добродійність від народження не дається і не залежить від благородства крові, як стверджували аристократи; 2) софісти брали платню за навчання. Це дуже обурювало древніх, адже до руху софістів знання розумілося як продукт безкорисного духовного спілкування. Навпаки, софісти займалися знанням як ремеслом, і тому повинні були вимагати плати для того, щоб жити, подорожувати і навчати. Отже, софісти зруйнували стару соціальну схему, яка робила культуру доступною лише для обраної верхівки. Софісти відкрили доступ до культури для всіх громадян; 3) софісти проголосили свободу духу всупереч традиції, продемонструвавши цим самим необмежену віру в розум, тому рух софістів цілком слушно отримав назву грецького «просвітництва» [3, с.74].

Особливо важливе значення мала освітня діяльність софістів, адже вони започаткували лекційну форму навчання, розробивши такі методи навчальної роботи як дискусія, диспут, діалог. Удосконаленні Сократом, Платоном та Аристотелем, освітні принципи софістів можна вважати прообразом сучасної вищої освіти.

Список використаних джерел

1. H.I. Marrou's. A History of Education in Antiquity. Univ of Wisconsin Press, 1982. 466 p.
2. Платон. Діалоги. Платон. К. : Основи, 1993. 365 с.
3. Татаркевич В. Історія філософії. Львів: «Свічадо», 1997. 607с.

Тетяна ЙОПА

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Нагальною потребою ХХІ століття є гармонізація стосунків людства й природи, утвердження здоров'язбережувального потенціалу в умовах сталого розвитку. Адже, у соціально-економічному розвитку суспільства основне місце відводиться людині, її потребам, стану здоров'я, можливостям для саморозвитку. У відповідь на це усе більшої ваги набуває питання фізичної культури та спорту як однієї із категорій, що формує імідж країни, відображає загальний рівень її розвитку. Дбайливе відношення до власного

здоров'я, дисципліна та дотримання розпорядку життя вчать взаємодіяти з іншими людьми, відволікають від шкідливих звичок, зменшують рівень захворюваності, підвищують організованість та продуктивність праці, тобто мають комплексний соціально-економічний ефект, що проявляється у зростанні активного і конкурентоспроможного покоління, підвищенні якості життя населення.

Сучасний рівень розвитку суспільства, освіти та науки висуває високі вимоги до компетентностей фахівців фізичної культури та спорту, що потребує суттєвих змін у їх професійній підготовці. Особливо відчутні потреби вдосконалення професійної педагогічної освіти, зокрема навчання майбутніх фахівців фізичної культури та спорту. Конкуренція на ринку праці передбачає перехід до ефективніших форм фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи з молоддю, а реалізація прогресивних ідей гуманістичної моделі освіти у практиці фахівців фізичної культури і спорту вимагає підготовки висококваліфікованих кадрів.

У центрі уваги – люди, які повинні мати право на здорове і плідне життя в гармонії з природою, людська діяльність завжди починається з виникнення мотиву у вигляді інтересу, стурбованості, усвідомлення потреби тощо. Такий мотив може виникати як у процесі діяльності, так і під час усвідомлення її результатів. Проте, зазвичай, людина активізується лише тоді, коли бачить результат або вірить у нього. Тому, коли фахівець фізичної культури і спорту розуміє, що він може ефективно (результативно) діяти, коли він має мотив, шукає інформацію і готовий свідомо сприйняти її, а потім і втілити в задумане – це і буде складати основу забезпечення сталого розвитку суспільства та балансу між задоволенням сучасних потреб людства і захистом інтересів майбутніх поколінь.

Нині суспільство потребує висококваліфікованих фахівців, які здатні компетентно вирішувати професійні завдання. Професія сфери фізичної культури та спорту належать до творчої діяльності. Її складність зумовлена численною кількістю компонентів, варіативністю взаємозв'язків між суб'єктами освітнього процесу та зовнішнім середовищем. Саме тому професійна діяльність майбутніх фахівців фізичної культури та спорту буде ефективною за наявності показників творчості та творчого потенціалу для забезпечення сталого розвитку суспільства.

Творчий потенціал розглядаємо як важливий показник особистісної готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності, зокрема у сфері фізичної культури та спорту.

Фізична культура та спорт виступає одним із важливих чинників організації змістовного дозвілля. Суспільними проявами фізичної культури є формування гуманістичних цінностей та створення умов для всебічного гармонійного розвитку людини, вихованню патріотичних почуттів у громадян, створення позитивного міжнародного іміджу держави[1].

У світовій практиці фізична культура та спорт є однією із пріоритетних сфер, що користується державною підтримкою задля популяризації спортивних організацій, розвитку олімпійського спорту, зміцненню іміджу держави сприяють успіхи спортсменів, які виступають на світових спортивних форумах параолімпійського та дефлімпійського спорту, різноманітних міжнародних змагань з неолімпійських видів спорту.

Підвищення рівня професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури та спорту можливе на основі розроблених теоретичних засад і методичних аспектів системи, а саме: методологічних основ, моделі системи професійної підготовки, психолого-педагогічних умов удосконалення професійної підготовки, концепції професійної підготовки, методики і технологічного забезпечення професійно-педагогічної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури та спорту[2].

Реалізація підготовки майбутніх фахівців фізичної культури та спорту в контексті забезпечення сталого розвитку суспільства забезпечується здатністю педагогом до виконання таких функцій[3]:

- лідера (долучає дітей і їхніх батьків до діяльності, мотивує, надихає, підтримує, заохочує, спрямовує до реалізації поставленої мети);
- носія інформації (володіє знаннями та вміннями в кількох галузях, якими охоче ділиться з дітьми та їхніми батьками);
- радника (допомагає знайти оптимальний напрям і спосіб діяльності відповідно до психологічних, пізнавальних потреб кожної дитини);
- організатора (організовує діяльність дітей, створює для них відповідні умови, забезпечує необхідними ресурсами, підтримує контакт з батьками та іншими учасниками освітнього процесу);
- наставника, помічника (допомагає дітям виконувати завдання за темою, сприяє налагодженню контактів між усіма учасниками, підтримує зворотний зв'язок);
- експерта (аналізує процес і результати освітнього процесу).

Отже, найважливішим у підготовці майбутніх фахівців фізичної культури та спорту в контексті забезпечення сталого розвитку суспільства є цілісне бачення діяльності в аспекті творчості та прогнозування її результатів.

Список використаних джерел:

1. Кетова Н. В. Актуальні проблеми формування здорового способу життя студентської молоді. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2021. Вип. 1 (129). С. 41–44.
2. Козубовська І. В., Шикітка Г. М. До питання про взаємозв'язок адаптації і соціалізації особистості. *Соціологія та соціальна робота в умовах національних та регіональних викликів* : Матеріали доповідей та повідомлень міжнародної науково-практичної конференції. Ужгород: Говерла, 2019. С. 40–41.
2. Рибалко Л.М., Оніщук Л.М. Підготовка майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до самостійної організації навчально-тренувального процесу. *Моделювання компетентнісної професійної освіти в контексті євроінтеграції*: монографія [Електронне видання] / кол. авт; за заг. ред. проф. Н.П. Волкової. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. С. 276–289.

Юлія БРАХ

ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ А. КАРИШИНА

Кардинальні зміни, які спостерігаються сьогодні в економічному, соціальному та духовному житті українського суспільства, потребують обґрунтування нового концептуального підходу до розвитку освіти, спрямованого на побудову національної системи освіти, орієнтованої на інтеграцію до світового освітнього простору. Особливого значення в цьому контексті набуває оптимальне поєднання новаторських ідей із кращими традиціями вітчизняної та світової наукової думки.

Унікальною за своїм значенням педагогічної діяльності є особистість українського вченого, педагога, громадського діяча Андрія Потаповича Каришина (1947–1987 рр.).

Андрій Потапович народився 15 серпня 1912 року в селі Шишаки Гоголівського (тепер Шишацького) району Полтавської області в сім'ї селянина-бідняка. Доля склалася так, що після закінчення чотирикласної школи хлопчик спочатку працював у господарстві батьків, а вже потім у колгоспі.